

postmottak@kd.dep.no

Att.: Monja Marie Evdahl
Kunnskapsdepartementet
0032 Oslo

Viser til høring om endringer i studentsamskipnadslovgivningen i brev fra KD av 19.01.2011

HØRINGSSVAR TIL KUNNSKAPSDEPARTEMENTETS NOTAT OM ENDRINGER I LOV OM STUDENTSAMSKIPNADER

Styret i SiS har behandlet notatet og fattet følgende vedtak

Styret i SiS viser til høringsnotat av 19. januar 2011 fra Kunnskapsdepartementet og takker for anledningen til å komme med uttalelser/merknader til departementets forslag om endringer i lov av 14. desember 2007 om studentsamskipnader, forskrift om studentsamskipnader v 22. juli 2008 og forskrift om tilskudd til studentboligbygging av 28. januar 2004.

Om SiS

SiS har som formål å etablere tilbud som en integrert del av det helhetlige læringsmiljøet ved utdanningsinstitusjonen. Dette ansvaret deles med utdanningsinstitusjonen ved at utdanningsinstitusjonen har det overordnede strategiske ansvaret.

Læringsmiljøet inkludert velferdstilbudet er et meget viktig element i rekruttering av nasjonale og internasjonale studenter, samt studentenes mulighet til å gjennomføre studiene.

SiS tilbyr følgende tjenester til studentene: barnehage, bokhandel, boliger, kafeer, helsesøster, psykososiale tjenester og økonomisk støtte til helseutgifter, studentenes lag og foreninger og studentarrangement samt sportssenter med idrettshall, klatrevegg, squash, fitness med mer.

Studentene ved 1t universitet og 7 høgskoler, tilsammen ca 9.500 studenter betaler semesteravgift til SiS og kan gjøre seg nytte av våre tilbud.

SiS har i samarbeid med utdanningsinstitusjonene, vertskommunene og studentene vært opptatt av og levere et bredt spekter av studentspesifikke velferdstilbud som er viktig for SiS sitt samfunnsoppdrag; lik rett til utdanning.

Generelt

De siste årene har studentsamskipnadsordningen generelt og studentsamskipnadene spesielt vært gjenstand for flere gjennomganger. Det har resultert i en rekke endringer i samskipnadsloven og lovens forskrift. I 2005 gikk en arbeidsgruppe grundig gjennom studentsamskipnadens rammebetingelser og konkluderte med:

"De grunnleggende elementer i samskipnadsordningen har vært de samme helt siden etableringen av ordningen for vel 60 år siden. Det gjelder blant annet at samskipnadene er organisert som en selvstendig enhet som studentene har stor innflytelse over. Og som skal samarbeide med utdanningsinstitusjonene. Siden ordningen har eksistert så lenge, viser den at den er robust og godt innrettet for å ivareta sitt formål. Studentvelferden har vært gjennom en omfattende utvikling og utbygging siden den første samskipnaden ble etablert, noe samskipnadene har mye av æren for."

Gjennomgangen dannet grunnlaget for dagens lov av 2007. Før større endringer av dagens lov og forskrift gjennomføres, vil styret i SiS anbefale at gjeldende lov og forskrift har virket over noe mer

tid, slik at en ser effekten av endringene som ble foretatt før eventuelle nye større og prinsipielle endringer i lov og forskrift foretas.

Det er også lagt ned en del arbeid både ved utdanningsinstitusjonen og SiS for å tilpasse oss endringene som fulgte av loven av 2007 og forskrift av 2008.

Styret i SiS vil spesielt nevne §§6 og 9 i lov om studentsamskipnader der det klart framkommer at det er styret som er ansvarlig for at studentsamskipnaden forvaltes ansvarlig og at styret, daglig leder eller andre som har verv i SiS er solidarisk ansvarlig for handlinger som forsettelig eller uaktsomt volder SiS tap. Disse bestemmelsene og eventuell håndheving av dem har stor betydning for vurderingen av hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre likeverdige og robuste studentsamskipnader.

Felles revisor

Styret i SiS er kritisk til departementets forslag om felles revisor for studentsamskipnadene. Vi registrerer at også Revisorforeningen heller ikke støtter forslaget og mener at ansvaret for å velge revisor ikke bør ligge hos andre enn det organet som har ansvaret for regnskapet. Som i alle andre selskap, er det styret i SiS som er ansvarlig for å avlevere SiS sitt regnskap.

Regler, retningslinjer, oppgaver og habilitet for revisor er blitt tydeliggjort de senere årene. Hvis det blir stilt krav som at studentsamskipnadene også skal ha statsautorisert revisor, skulle det være en god garanti for forsvarlig oppfølging og kontroll. Samskipnadslovens §8 sier at valg av revisor krever godkjenning av departementet, samt at departementet kan gi revisor pålegg og instruksjoner med hensyn til revisjonen. Dette burde gi Kunnskapsdepartementet nødvendig kontroll og innsyn i forhold til revisor.

Styret i SiS er også meget betenkt over de kostnadmessige konsekvensene ved at Kunnskapsdepartementet velger en felles revisor for alle studentsamskipnadene.

Adgang til å avsette styret og oppnevne interimsstyre

Styret i SiS støtter ikke forslaget om at departementet kan avsette styret.

Styret i SiS støtter NSO sin uttalelse:

"NSO mener at en rett for departementet til å avsette styret både vil skape uklarheter i ansvars- og maktforholdet mellom studentsamskipnadene og departementet, samt at det vil svekke styrets autoritet og handlingsrom. Som tidligere nevnt er studentsamskipnadene juridisk sett egne rettsobjekt og styret og styreleder er selv juridisk ansvarlig for studentsamskipnaden og dens økonomi. Det er derfor vanskelig å se sammenhengen mellom det personlige ansvaret som pålegges styremedlemmene og en slik rett for departementet som absolutt svekker styrets myndighet i stor grad.

Av prinsipiell art er det et ankepunkt for NSO at det skal være det samme organet som velger styrerepresentantenesom også skal ha rett til å avsette disse. At departementet skal kunne avsette styrerepresentantene vil i stor grad umyndiggjøre studentdemokratiet, utdanningsinstitusjonene og de ansatte i studentsamskipnaden som har valgt sine representanter."

Styret i SiS mener at retten til å avsette et styre/trekke tilbake styremedlemmer må tilligge valgorganene. I en eventuell situasjon med behov for rydde opp i uheldige beslutninger, er det absolutt nødvendig at styret har valgorganets tillit og støtte. Noe som vil være vanskelig å oppnå hvis departementet avsetter styret eller enkeltmedlem og oppnevner styre/styremedlemmer.

Når eventuelle kritikkverdige forhold kommer fram, er det ofte et nytt styre som er valgt slik at en hjemmel om avsetting av styret ikke vil ha tiltenkt effekt og det vil da ikke være noen grunn for å avsette det sittende styret.

Hvis departementet oppnevner styremedlemmer/interimsstyre kan det utfordre vurderingen om at studentsamskipnadene er offentligrettslig organ og føre til betydelige kostnader for studentsamskipnadene.

Kvalifisert flertall

Et formelt krav om kvalifisert flertall er ingen garanti for at studentsamskipnaden leverer robust studentvelferd eller er sikret god økonomistyring. De siste 10 til 15 årene har det vært meget få saker som ikke er besluttet ved konsensus i SiS. De få sakene det gjelder har alle vært behandlet av styret gjennom flere møter. Sakene er da gjennomdrøftet og både styremedlemmene og administrasjonen har hatt anledning til å framlegge alle relevante opplysninger og konsekvenser, samt eventuelle økonomisk konsekvenser ved de ulike vedtaksalternativene. Dette gjelder som hovedregel for alle styresaker som har vesentlig betydning for SiS sin aktivitet, drift og økonomi.

Brukerstyringsprinsippet har vært, og bør fortsatt være, en bærebjelke i studentsamskipnadslovgivingen. Dette prinsippet er det ideologiske kjernepunktet i samskipnadsloven. Ved et mer eller mindre generelt krav om 2/3 flertall vil studentenes flertall i realiteten kunne settes til side av et mindretall på 1/3 av styremedlemmene, noe som vil være et brudd med prinsippet om studentstyring. Noe NSO også påpeker i sin uttalelse.

Sammenholdt med at studentsamskipnadene generelt har god dialog med studentenes valgorgan, som også er høringsinstans i viktige saker, ivaretas studentperspektivet og kvaliteten på beslutningene.

Styret i SiS er derfor uenig med departementet i at det skal stilles strengere krav til flertallets størrelse ved styrevedtak i en studentsamskipnad enn i andre selskap.

Kommersiell drift og overskudd

Styret i SiS støtter ikke Kunnskapsdepartementets forslag om et lovfestet krav om overskudd for tjenester til andre enn studenter. Et slikt krav vil i utgangspunktet bety at styret løper en risiko for lovbrudd med de konsekvensene det vil få for virksomheten og ledelsen av virksomheten hvis en ekstern tjeneste skulle gå med underskudd.

Styrets sammensetning og styreinstruks

Styret i SiS støtter departementets forslag om en stadfesting av maksimalt antall styremedlemmer. Det er viktig at styret kan arbeide effektivt og samtidig sikre at viktige grupper er representert, samt at studentene har flertall i styret.

Styret mener at aksjelovens bestemmelser i §6-23 om styreinstruks er tilstrekkelig og støtter derfor ikke departementets foreslåtte endring i samskipnadsloven.

Krav om styrekompetanse

Styret i SiS ser positivt på at departementet er opptatt av styrekompetanse og opplæring. Som i alle andre styrer er styret i studentsamskipnadene et kollegium og er ansvarlig for all virksomhet herunder også å sikre nødvendig kompetanse i styret, samt definere hva som er nødvendig kompetanse i den aktuelle studentsamskipnad. Studentsamskipnadenes virksomhet varierer og kravet til kompetanse vil derfor være ulik fra studentsamskipnad til studentsamskipnad og over tid.

Styret i SiS stiller seg undrende til at departementet vil lov- eller forskriftsfeste krav om styrekompetanse, når det ikke er et krav som er formalisert i lov eller forskrift for andre selskap.

Varsling

Styret i SiS mener forslaget om lovfestet varslingsplikt ikke er nødvendig, da øvrig lovverk bla arbeidsmiljøloven og aksjeloven tydeliggjør styremedlemmers og andres ansvar for å melde fra dersom en har mistanke om ulovligheter og/eller uheldige forhold.

Som for styrekompetanse er det generelt uheldig om studentsamskipnadslovgivingen avviker mye fra øvrig lovgiving.

Tinglysning av heftelser og kontinuitetsprinsippet

Styret i SiS støtter departementets forslag om tinglysning av heftelser og presisering av kontinuitetsprinsippet ved overdragelse av studentboligstiftelser og lignende

Forhold til annet lovverk

Som nevnt ovenfor er det generelt uheldig om studentsamskipnadslovgivingen avviker mye fra annen lovgiving. Styret i SiS mener at det må være spesielt og særs viktig hvis en vurderer å ta inne presiseringer i studentsamskipnadslovgivingen. Styrene og administrasjonen i studentsamskipnadene sitt ansvar og arbeidsform bør i prinsippet ikke avvike fra ansvaret og arbeidsformen til ledelsen i andre selskap.

Det samme gjelder hvis annen lovgiving tas inn i studentsamskipnadslovgivingen. Dersom deler av det generelle lovverket tas inn i samskipnadslovgivingen er det en utfordring når disse lovene endres for eksempel aksjeloven og, regnskapsloven.

Avsluttende kommentarer

Styret i SiS mener at studentsamskipnadene har en viktig rolle som en studentstyrt velferdstilbyder for studentene i Norge. Det er avgjørende at studentsamskipnadene holdes ansvarlig for egne handlinger og at regelverket i mint mulig grad avviker fra de generelle bestemmelser for virksomheter/selskap for øvrig.

Departementets behov for styrket styring og tilsyn kan løses gjennom andre forslag enn de foreslåtte og praksis. Ved å ta i bruk dagens regelverk i forhold til

- godkjenning av revisor
- benytte reglene for innrapportering
- økonomirapporter
- nøkkeltaloversikter
- tettere dialog

vil departementet få bedre oversikt og kunne utøvet kvalitativt godt tilsyn. Som eksempel kan nevnes at styringsmøtene mellom utdanningsinstitusjonene og departementet også kan omhandle studentsamskipnadene dersom det er behov for det.

Styret i SiS mener at et ansvarlig styre med reell studentstyring, er nødvendig og den beste garantien for å ivareta ansvaret for studentvelferd, slik den er gitt av Stortinget i lov om studentsamskipnader. Styret i SiS mener at noen av endringsforslagene bryter med dette prinsippet og er derfor kritisk til endringene.

Ullandhaug 12.04.2011

Vennlig hilsen
SiS

Mette Reke
Fungerende direktør